

Bord dæk dig!

Lærervejledning

I alle forløb i fortælle.dk er der mulighed for især at arbejde med

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Mange fortællinger kan stå alene og give eleverne en æstetisk oplevelse. En efterfølgende klassesamtale kan runde oplevelsen og forståelsen af.

I alle forløbene med opgaver skal eleverne have en forforståelse for den tekst, de skal høre, de skal arbejde med teksten, og de skal reflektere over, hvad de har lært.

Forforståelse gives ud fra en fællessamtale om billedark/introark. Eleverne kan selv finde flere oplysninger.

Forløbene kan anvendes i uddrag eller i deres helhed, fx

- 2-4 lektioner (Indskoling)
- 2-6 lektioner (Mellemtrin)
- 2-8 lektioner (Udskoling)

På alle klassetrin skal eleverne arbejde med de 4 kompetenceområder og de tilhørende kompetencemål

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Færdigheds- og vidensområderne giver retning på arbejdet (obligatorisk), og færdigheds- og vidensmålene giver inspiration til arbejdet (vejledende).

Ofte består et undervisningsforløb af stof fra flere forskellige områder.

Da fortælle.dk bygger på mundtlige fortællinger, vil det være naturligt at lægge fokus på netop dette område.

Hvad er det, den mundtlige fortælling kan?

Hvad kan eleverne lære af at arbejde med?

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Eleverne vil opleve fortællere, der med deres mundtlige fremstillinger, brug af kropssprog og stemme lægger deres forståelse og fortolkning ind i fortællingerne.

Det kan eleverne lade sig inspirere af, når de skal læse op, fortælle og fortolke.

Bord dæk dig!

Mellemtrin (3.-4. klasse)

Målet med at arbejde med *Bord dæk dig!* er at forstå de grundlæggende træk ved et folkeeventyr med fokus på, hvorfor det samme eventyr kan findes i mange forskellige variationer. Målet er også at se, hvordan det magiske tal 3 bruges. Eleverne skal desuden iagttage fortællerens kropssprog og stemme for derefter selv at lave små dramatiseringer. Cirklerne i en af opgaverne repeterer handlingen.

I forhold til Fælles Mål vil det især være nedenstående, der kommer i spil.

Fortolkning (Oplevelse og indlevelse, Fortolkning, Vurdering, Perspektivering)

Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation (Dialog, Krop og drama)

Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer.

MÅL

Du kan fortælle, hvordan et folkeeventyr bliver til og kan ændre sig.

Du kender det magiske tal 3 og dets funktion.

Du kan give en personkarakteristik af Thomas og krofatter.

Du kan bearbejde eventyret med drama, tekst og tegning.

Tidsforbrug: 2-6 lektioner

Aktivitet

Til læreren	Elevaktivitet
<p>Evt. forforståelsesøvelse. Se næste side. Eleverne får en kort baggrundsviden om folkeeventyr og Brødrene Grimm fra Tyskland. <i>Bord dæk dig</i> er et af de eventyr, som blev samlet og udgivet af Wilhelm Grimm og Jacob Grimm fra 1812–15. I denne udgave bliver eventyret meget frit genfortalt. Tal om det magiske tal 3.</p>	<p>Introark Samtale om introarket. Læs teksten i fællesskab. Hvad kan I se på billederne? Farvelæg evt. tegningerne.</p>
<p>Efter 1. lytning Genfortælling og klassesamtale om eventyret. En skæppe er et gammelt mål, der svarer til en ottendedel korntønne (17,4 liter). Leg med kommandoerne: <i>Bord dæk dig, Knippel slå løs, Knippel stop</i></p>	<p>Lyt til <i>Bord dæk dig!</i> Genfortæl eventyret i grupper inden klassesamtale.</p>
<p>Personkarakteristik af Thomas og krofatter.</p>	<p>Personkarakteristik Beskriv Thomas og krofatter.</p>
<p>Efter 2. lytning Samtale om, hvordan fortælleren bruger sit kropssprog og sin stemme.</p>	<p>Hvad er kropssprog? Hvordan bruger fortælleren sit kropssprog og sin stemme?</p>
<p>Eleverne laver små dramatiseringer af en selvvalgt episode fra eventyret.</p>	<p>Gå sammen 2 og 2 og dramatiser en enkelt episode fra eventyret.</p>
<p>Eleverne skal tegne et veldækket bord, et æsel, hvor der kommer guldstykker ud af rumpen, og en knippel, der reagerer på kommandoer. De 3 magiske ting skal kort beskrives i sætninger.</p>	<p>Tegn i cirklerne Tegn de 3 magiske ting, som Nordenvinden giver Thomas. Beskriv gaverne.</p>
<p>Ekstraaktivitet: Fortæl eller læs op af en anden udgave af <i>Bord dæk dig!</i> *</p>	<p>Tal om forskelle og ligheder mellem de to udgaver af <i>Bord dæk dig!</i></p>
<p>Afsluttende refleksion.</p>	<p>Refleksion Besvar spørgsmålene.</p>

* https://www.grimmstories.com/da/grimm_eventyr/bord_dæk_dig_guldaeslet_og_knippelen_i_sækken

Forforståelse

Til læreren	Elevaktivitet
Forforståelse af, hvad der sker, når en fortælling går fra mund til mund. Læreren går uden for klassen med en elev og fortæller eleven en kort historie, fx <i>Hanebjælken</i> . Derefter kommer eleverne på skift ud og hører fortællingen fra en af deres klassekammerater. Den sidste elev skal til slut fortælle, hvad han/hun hørte. Afslutningsvis hører alle, hvad læreren fortalte den første elev.	Genfortæl en historie. Mens du venter på at høre historien uden for klassen, kan du tegne og/eller skrive, hvad du tror eventyret <i>Bord dæk dig!</i> handler om. <i>Bord dæk dig!</i> er den historie, du skal høre senere i timen.

Hanebjælken

Et eventyr af Brødrene Grimm

Der var engang en troldmand, som stod midt i en stor skare folk og foreviste sin kunster. Han havde også en hane, der bar en bjælke så let, som den var en fjer.

Der var imidlertid en pige til stede, som havde fundet en firkløver, der havde gjort hende så klog, at intet blændværk kunne skuffe hende, og hun opdagede straks, at bjælken ikke var andet end et halmstrå. "Kan I ikke se, at det er slet ingen bjælke, men bare et halmstrå," råbte hun, og straks blev trolddommen magtesløs, og folk jog troldmanden bort med hån og spot.

Nogen tid efter skulle pigen have bryllup, og gik med hele følget over marken hen til kirken. Pludselig kom de til en brusende bæk, og der var ingen bro derover. Bruden løftede rask sin kjole op og ville vade igennem den, men da hun stod midt i vandet, råbte en af mændene, som ikke var nogen anden end troldmanden, spottende: "Hvor har du gjort af dine øjne, at du tror, det er vand?" I samme øjeblik opdagede hun, at hun stod med højt opløftede klæder på en mark af hør med blå blomster. Alle folk så det nu også og jagede hende bort med hån og latter.

https://www.grimmstories.com/da/grimm_eventyr/hanebjaelken

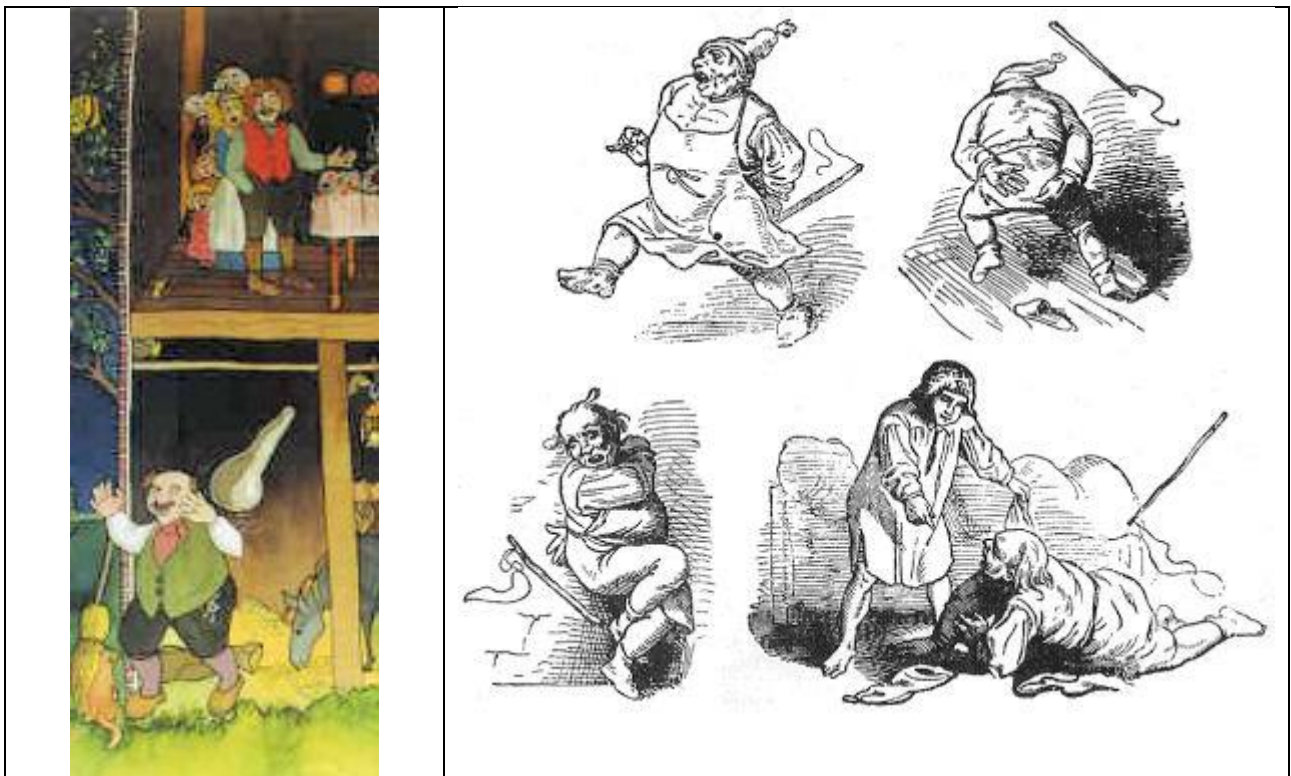
Bord dæk dig!

Introark

Nu skal du høre et eventyr om en dreng, der hedder Thomas, der bor alene med sin mor.

Eventyret er et folkeeventyr, altså et eventyr som er blevet fortalt fra mund til mund. Senere er det blevet nedskrevet af Brødrene Grimm fra Tyskland.

Den udgave, du skal høre nu, er en fri genfortælling, hvor der bliver lavet en del om på eventyret. Det sker tit, når en fortælling går fra mund til mund, egn til egn og fra den ene fortæller til den anden fortæller.

[https://www.grimmstories.com/da/grimm_eventyr/bord daek dig guldaeslet og knippelen i saekken](https://www.grimmstories.com/da/grimm_eventyr/bord_daek_dig_guldaeslet_og_knippelen_i_sækken)

Bord dæk dig!

Personkarakteristik

Beskriv Thomas og krofatter

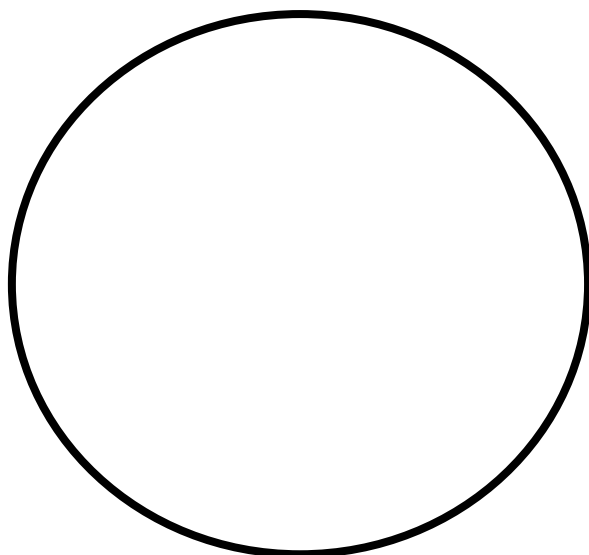
THOMAS	KROFATTER

Bord dæk dig!

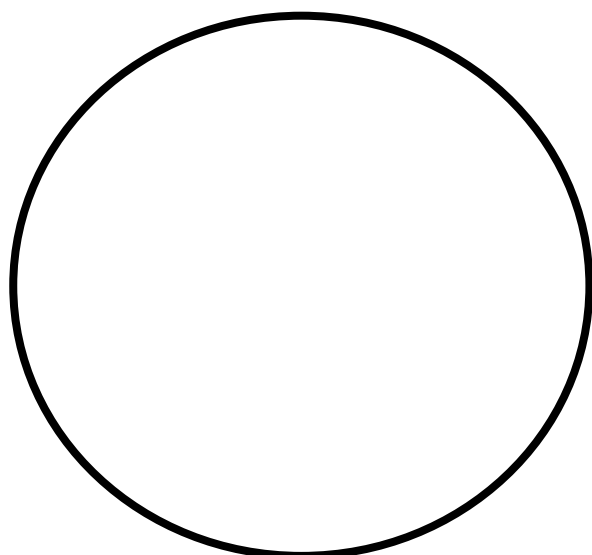
Tegn i cirklerne

Lav en tegning i hver cirkel og skriv nogle sætninger, der passer til tegningen og fortællingen.

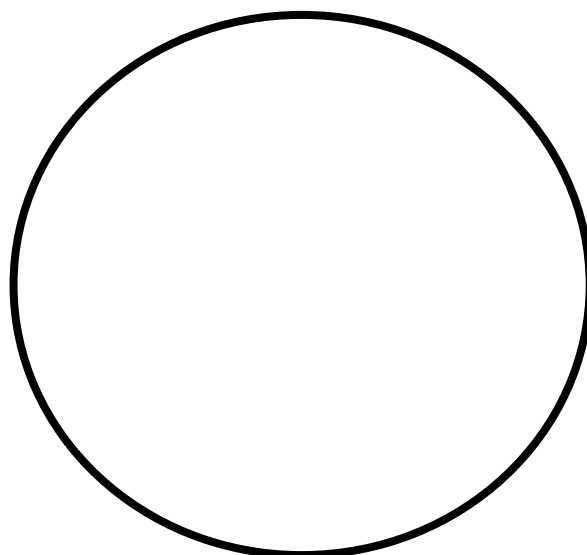
BORD DÆK DIG

ÆSLET

KNIPLLEN

Bord dæk dig!

Refleksion

Du har nu hørt *Bord dæk dig!*

Kunne du huske <i>lidt, en del</i> eller <i>meget</i> af den historie, du fik fortalt (Hanebjælken)?	
Hvad skete 3 gange i <i>Bord dæk dig</i> ?	
Beskriv Nordenvinden med 3 sætninger.	
Hvorfor tror du, at kroen hed <i>Det hvide lam</i> ?	
Hvad synes du var det bedste i eventyret?	
Var der noget, som kunne gøres bedre i eventyret? Skriv din ide/ideer.	